

Bijlage 1. Begrippenlijst startnotities Omgevingsprogramma's

- Aquathermie

Aquathermie is de verzamelnaam voor duurzaam verwarmen en koelen met water. Het gaat om warmte en koude uit oppervlaktewater, afvalwater en drinkwater. Aquathermie is één van de alternatieven voor duurzame verwarming uit het Klimaatakkoord (bron: unievannwaterschappen.nl)

- Auto-draaischijf

Een auto-draaischijf zorgt voor het scheiden van het doorgaand verkeer van het lokaal en/of regionaal verkeer. Voor het Rijk vormen de snelwegen in de provincie Utrecht de draaischijf van Nederland.

- Biodiversiteit

Biodiversiteit is kortweg de verscheidenheid aan leven – van een slootwaterdruppel tot een compleet bos, een oceaan of zelfs de aarde als geheel. Biodiversiteit omvat daarmee alle soorten planten, dieren en micro-organismen, maar ook de genetische variatie binnen die soorten en de variatie aan ecosystemen waarvan ze deel uitmaken (bron: wur.nl)

- Biomassa

Biomassa is een term voor materiaal van plantaardige of dierlijke herkomst, zoals hout, mais, mest, voedselresten of plantaardige olie. Het kan worden gebruikt als grondstof voor bijvoorbeeld bouw materiaal, kleding, papier en voedsel. Het kan ook ingezet worden als energiebron door verbranding, vergassing of vergisting van bijvoorbeeld afval, mest of hout (bron: milieucentraal.nl)

- BO MIRT

Bestuurlijke Overleggen Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport. De MIRT-procedure heeft als doel om samen met de omgeving te komen tot een slimme, duurzame en klimaatbestendige oplossing voor de knelpunten op een bepaald traject.

- Energieneutraal

In het algemeen betekent dit dat in een gebouw of gebied het energiegebruik door fossiele brandstoffen wordt gecompenseerd door daar geproduceerde duurzame energie. Energieneutraal betekent dus niet dat er geen fossiele brandstoffen worden gebruikt (bron: rvo.nl)

- Frictieleegstand

Het huis staat leeg, maar de volgende bewoner is al bekend. De woning is dus niet meer beschikbaar voor de woningmarkt (bron: CBS.nl)

- Geothermie

Aardwarmte, ook wel geothermie genoemd, maakt gebruik van warmte uit de grond. Bij aardwarmte wordt vanuit minimaal 500 meter onder de grond warm water opgepompt. Dit warme water uit de diepe ondergrond wordt gebruikt om leidingwater te verwarmen. Het opgewarmde leidingwater wordt vervolgens gebruikt voor de verwarming van woningen, bedrijfspanden en kassen (en in de toekomst wellicht ook voor de industrie). Het afgekoelde water gaat terug de grond in en kan later weer worden gebruikt als de aarde het daar van nature weer heeft opgewarmd. Aardwarmte is daarmee een stabiele en voorspelbare bron van energie. Om aardwarmte op de juiste plek te brengen is een warmtenetwerk (stadsverwarming) nodig. Ook andere bronnen zoals biomassa, restwarmte en warmtepompen, kunnen warmte leveren aan dit netwerk (bron: Rijksoverheid.nl)

- GIS

Afkorting van geografisch informatiesysteem. GIS maakt het mogelijk om diverse geografische data te beheren, analyseren en te delen middels kaarten (bron: Esri.nl)

- Groenblauw structuren

Natuur- en water structuren in de leefomgeving.

- Hittestress

De hogere temperaturen zetten een zogeheten kettingreactie in gang. Dit kan uitlopen op frictie tussen de leefomgeving/samenleving en de hitte. Voorbeelden hiervan zijn een verhoogde mortaliteit, het verdwijnen van flora en fauna en een afnemende luchtkwaliteit (bron: xstate.nl)

- Integrale verstedelijkingsstrategie

Een integrale verstedelijkingsstrategie beschrijft waar op de korte (2025), middellange (2030) en lange termijn (2040) extra huizen en werklocaties gebouwd moeten worden. Hierbij wordt rekening gehouden met verduurzaming van de economie, bereikbaarheid, kwaliteit van de leefomgeving, energietransitie en klimaatadaptatie.

- Klimaatadaptatie

De aarde warmt op en het klimaat verandert. Daarom zullen we ons moeten voorbereiden op de risico's en hierop de omgeving moeten aanpassen. Voorbeelden van klimaatadaptatie zijn dijken verstevigen, rivieren verbreden en meer groen in steden en dorpen plaatsen in plaats van steen (bron: rijksoverheid.nl)

- Klimaatbestendigheid

De leefomgeving op een zodanige manier inrichten zodat de effecten van de klimaatverandering opgevangen kunnen worden (zie voor meer informatie het begrip 'klimaatadaptatie')

- Ladder duurzame verstedelijking

De Ladder is een leidraad voor zorgvuldig ruimtegebruik en het tegengaan van leegstand. Bij nieuwe stedelijke ontwikkelingen wordt beoordeeld of er echt behoefte aan is en of de ontwikkeling binnen het stedelijk gebied kan (bron: iplo.nl)

- Leefbaarheid

De leefbaarheid van een buurt of wijk betreft de mate waarin de omgeving aansluit bij de eisen en wensen van de mensen die er wonen. Het gaat dan om de fysieke omgeving, woningvoorraad, voorzieningen, sociale samenhang, en om overlast en (on)veiligheid (bron: rijksoverheid.nl)

- LOP

Afkorting van het landschaps- en natuurontwikkelingsplan.

- (Mee)koppelkansen

Meekoppelkansen zijn kansen die tegelijk met een ander plan kunnen worden uitgevoerd, en daardoor een win-winsituatie kunnen bieden.

- MER (Milieueffectrapportage)

Een milieueffectrapportage (MER) brengt de milieueffecten van een plan of project in beeld. De verwachte gevolgen worden beschreven in een milieueffectrapport. Zo kan de overheid de milieueffecten meenemen bij haar besluit over het plan of project (bron: iplo.nl)

- Mobiliteitshub

Een vervoersknooppunt, zoals een trein- of busstation.

- **Modaliteiten**

Manier of wijze waarop men zich verplaatst. Voorbeelden zijn te voet, met de fiets, per auto of trein.

- **Multimodale corridors**

Een verbindingspunt of weg waar gebruik wordt gemaakt van meerdere soorten vervoersmiddelen.

- **Netcongestie**

Er is sprake van netcongestie als de vraag naar transport van elektriciteit (zowel bij de aanbieder als de afnemer) groter is dan de transportcapaciteit van het net. Dat houdt in dat de maximale hoeveelheid elektriciteit die per kwartier verplaatst kan worden over het net, al bereikt is (bron: RVO.nl)

- **NOVI**

Afkorting voor Nationale Omgevingsvisie, een langetermijnvisie voor het omgevingsbeleid van Nederland.

- **Omgevingsbesluit**

In het Omgevingsbesluit staan regels over het bevoegd gezag voor omgevingsvergunningen, over procedures, handhaving en uitvoering, en over het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het Omgevingsbesluit geldt voor alle partijen die actief zijn in de fysieke leefomgeving, dus zowel burgers en bedrijven als overheid (bron: iplo.nl)

- **Omgevingsvisie**

Een omgevingsvisie is de integrale langetermijnvisie van een bestuursorgaan voor de hele fysieke leefomgeving en haar grondgebied. De omgevingsvisie is, onder de Omgevingswet, een verplicht instrument voor het Rijk, provincies en gemeenten. Het Rijk maakt een nationale omgevingsvisie, de provincie een provinciale omgevingsvisie en de gemeente een gemeentelijke omgevingsvisie (bron: VNG.nl)

- **Omgevingswet**

De Omgevingswet bundelt en moderniseert de wetten voor de leefomgeving. Hierbij gaat het onder meer om wet- en regelgeving over bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. De Omgevingswet staat voor een goed evenwicht tussen het benutten en beschermen van de leefomgeving (bron: Rijksoverheid.nl)

- **Participatieladder**

De participatieladder is een meetinstrument waarmee gemeten kan worden in hoeverre men participeert in de samenleving. De ladder bestaat uit zes treden: van sociaal geïsoleerd tot werkend zonder ondersteuning. Door dit minimaal twee keer per jaar te meten, bijvoorbeeld voor en na inzet van het Participatiebudget, worden de resultaten zichtbaar (bron: vsbfonds.nl)

- **RES: Regionale Energiestrategie**

Een RES is het document van een regio waarin de afspraken over duurzame energie staan.

- **Retail**

Onder retail worden detailhandel, dienstverlening en horeca verstaan. Het huidige beleid ligt vast in de Retailvisie 2016 – 2026.

- **Riothermie**

Betekent letterlijk: warmte uit het riool. Energie uit het riool, zowel voor koeling als verwarming (bron: riool.nl)

- Risicodialoog

Een risicodialoog is een open gesprek met als doel het gezamenlijk bepalen van een constructieve risico-aanpak. Transparantie is hierbij het uitgangspunt. In het kader van klimaatverandering is de risicodialoog één van de zeven ambities uit het deltaplan ruimtelijke adaptatie. Het is een proces dat bestaat uit meerdere gesprekken met allerlei partijen. Tijdens een risicodialoog komen de kwetsbaarheden aan bod voor wateroverlast, hittestress, droogte en overstromingsrisico's. Er worden afgewogen keuzes gemaakt die leiden tot een klimaatadaptatiestrategie (bron: klimaatadaptatienederland.nl)

- Smart mobility

Smart mobility is een verzamelnaam voor alle vormen van data gedreven en geautomatiseerde systemen, producten en diensten binnen het beleidsveld van mobiliteit en bereikbaarheid. Ofwel, alle slimme ontwikkelingen in het mobiliteitssysteem. Voorbeelden zijn (deels) zelfrijdende voertuigen, geavanceerde wegkantsystemen maar ook actuele online reisinformatie (bron: kpvv.nl)

- SMP (Soortenmanagementplan)

In het soortenmanagementplan is onderzocht waar en hoeveel beschermde diersoorten er zijn. In het plan staat wat je moet doen om aanwezige soorten te beschermen en te versterken.

- Stakeholderanalyse

Bij elk participatieproces is een brede variëteit aan stakeholders betrokken. Voor een succesvol participatieproject is het belangrijk om een goed overzicht te hebben van wie deze stakeholders zijn en hoe ze betrokken moeten worden. Dit overzicht is de stakeholderanalyse (bron: kennisknooppuntparticipatie.nl)

- Stikstofproblematiek

Het schadelijke gevolg voor ecosystemen van een overschot aan uitstoot van reactieve stikstofverbindingen in de stikstofkringloop door menselijke toedracht.

- Twh (eenheid)

Afkorting voor Terrawattuur, gelijkstaand aan 1 miljard Kilowattuur.

- Visiekaart

Een kaart waarop op hoofdlijnen het doel van het gebied wordt aangegeven.

- WNB: Wet Natuurbescherming

De Wet Natuurbescherming dient ter bescherming van de Nederlandse natuurgebieden en planten- en diersoorten. De wet moet ervoor zorgen dat de verschillende planten- en diersoorten in de natuur blijven bestaan. Ook kwetsbare soorten mogen niet verdwijnen. Provincies bepalen het natuurbeleid voor hun gebied (bron: rijksoverheid.nl)

- Zuiveringsslib

Zuiveringsslib is het restproduct van de zuivering van afvalwater en bestaat uit het bezonken mengsel van vaste deeltjes in het afvalwater en de resten van bacteriën die het afvalwater biologisch zuiveren. Het slib bevat veel makkelijk afbreekbaar organisch materiaal, dat door vergisting kan worden afgebroken. Het vergisten is een proces waar de afbraak in gecontroleerde omstandigheden plaatsvindt onder zuurstofloze omstandigheden en waarbij biogas vrijkomt. Het biogas bevat methaan, dat kan worden gebruikt om elektriciteit op te wekken via verbranding in een gasmotor (bron: CBS.nl).

Bijlage 2. Beleidsstukken en kaders

NOVI stukken

Link: <https://www.denationaleomgevingsvisie.nl/publicaties/novi-stukken+publicaties/default.aspx>

POVI stukken

Link: <https://ruimtelijkeplannen.provincie-utrecht.nl/NL.IMRO.9926.2020OWVISIE-VA01>

De Grondwaterrichtlijn (GRW; Richtlijn 2006/118)

Link: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/ALL/?uri=CELEX%3A32006L0118>

Deltaplan Ruimtelijke adaptatie

Link: [Deltaplan Ruimtelijke adaptatie | Drie thema's | Deltaprogramma](#)

Strategisch Plan Verkeersveiligheid

Link: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/12/05/bijlage-1-het-strategisch-plan-verkeersveiligheid-2030-veilig-van-deur-tot-deur>

Retailvisie Provincie Utrecht

Link: https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-05/retailvisie_provincie_utrecht_2018.pdf

Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 (actualisatie 2016)

Link: https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/prs_2013-2028_herijking_2016.pdf

Provinciaal Programma Wonen en Werken (PPWW)

Link: <https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2021-10/Provinciaal-programma-wonen-en-werken-2021.pdf>

Beleidskader Wet Natuurbescherming Provincie Utrecht 'Natuurlijk Waardevol'

Link: https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming%20%281%29.pdf

Natuurvisie Provincie Utrecht: Een plus op natuurbeleid 2.0

Link: https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-02/natuurvisie_provincie_utrecht_2017.pdf

Biodiversiteit in Stad en Dorp

Link: [Biodiversiteit in Stad en Dorp \(BiSD\) | provincie Utrecht \(provincie-utrecht.nl\)](#)

Behoud van Utrechtse biodiversiteit:

Link: https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2021-01/natuurvisie_provincie_utrecht_supplement_biodiversiteit.pdf

Strategisch bosbeleid 'Meer en beter bos voor Utrecht

Link: [Strategisch bosbeleid | provincie Utrecht \(provincie-utrecht.nl\)](#)

Woondeal Regio Amersfoort

Link: <https://www.stateninformatie.provincie-utrecht.nl/Vergaderingen/Statencommissie-Ruimte->

[Groen-en-Water/2021/08-september/13:30/2021RGW124-02-Woondeal-regio-Amersfoort-addendum-woondeal-regio-Utrecht.pdf](#)

Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort

Link: <https://www.stateninformatie.provincie-utrecht.nl/Vergaderingen/Provinciale-Staten/2021/27-januari/10:30/PS2021OGV01-03-Rapport-Urgentie-en-opgaven-Ontwikkelbeeld-Regio-Amersfoort-2030-2040.pdf>

OV Netwerkperspectief

Link: <https://www.stateninformatie.provincie-utrecht.nl/documenten/Overig-1/2022MM77-03-2-Definitief-ontwerp-OV-netwerkperspectief-2025-2035.pdf>

Uitvoeringsprogramma Fiets 2019-2023

Link: https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/uitvoeringsprogramma_fiets_2019-2023.pdf

Ladder duurzame verstedelijking

Link: <https://www.infomil.nl/onderwerpen/ruimte/gebiedsontwikkeling/ladder-duurzame/handreiking-ladder/>

Werken en het Ontwikkelbeeld 2030-2040 regio Amersfoort

Link: <https://www.stateninformatie.provincie-utrecht.nl/Vergaderingen/Commissie-Omgevingsvisie/2021/16-juni/19:30/2021OGV33-02-1-Concept-Ontwikkelbeeld-en-strategie-2030-2040-regio-Amersfoort.pdf>

Convenant duurzame woningbouw

Link: [Afspraken over snelle, goedkopere en duurzame woningbouw | provincie Utrecht \(provincie-utrecht.nl\)](#)

Groen Groeit Mee

Link: <https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2021-11/Groen%20Groeit%20Mee%20-%20Opgaven%20in%20beeld%20-%20v16112021.pdf>

Omgevingsvisie gemeente Soest

Link: <https://mijnomgevingsvisie.nl/wp-content/uploads/2022/03/Omgevingsvisie-Soest-en-Soesterberg.pdf>

Coalitieakkoord gemeente Soest

Link: <https://www.soest.nl/fileadmin/documenten/Coalitieakkoord-2022-2026.pdf>

Retailbeleid 2016 – 2026

Link: <https://soest.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/74e28ce7-f16a-4325-a728-046dc4efa11a?documentId=3eb25362-71a2-440a-ae78-8b50bf1090eab>

Beleidsplan Recreatie en Toerisme 2012 – 2022

Link: <https://docplayer.nl/13449147-Beleidsplan-recreatie-en-toerisme-2012-2020-gemeente-soest.html>

Programma Energietransitie Soest

Link: https://www.soest.nl/fileadmin/documenten/Programma-Energietransitie-Soest_2020-2025.pdf